

Råvaremangel er den store vækstbremse

Efter krigen i Ukraine ser knap 60 pct. af virksomhederne i en ny DI-undersøgelse mangel på råvarer og materialer som en vækstbarriere i det næste år. For under en måned siden var det knap 50 pct. Medarbejdermanglen er også fortsat en stor vækstbarriere for virksomhederne.

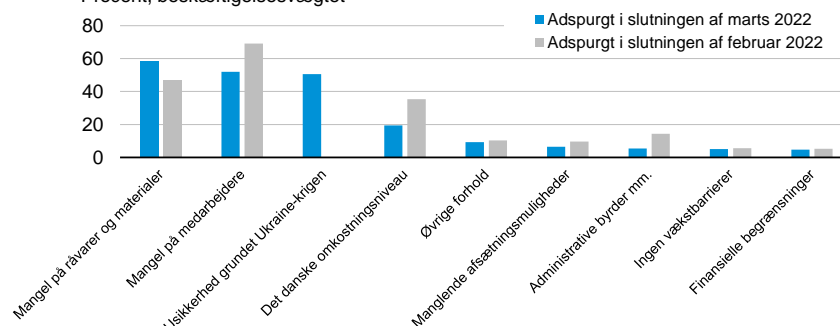
Tre ud af fem virksomheder ser mangel på råvarer og materialer som en vækstbarriere i det næste år

Krigen i Ukraine risikerer at bremse væksten i dansk erhvervsliv det næste år, og det skyldes især, at virksomhedernes forsyningskæder er forstyrret af krigen. I en ny DI-undersøgelse angiver knap 60 pct. af virksomhederne, at råvare- og materialemangel bliver en vækstbarriere i det næste år. I en undersøgelse foretaget for en måned siden gjaldt det knap 50 pct. af virksomhederne. I takt med at virksomhederne har fået mere klarhed over krigen omfang for deres egne aktiviteter, er forsyningsudfordringer blevet en større

Virksomheder ser råvare- og materialemangel som den største vækstbremse i det næste år

Hvilke eksterne barrierer hæmmer din virksomheds udviklingsmuligheder i Danmark det næste år? Angiv gerne flere svar

Procent, beskæftigelsesvægtet

Anm.: Svarmuligheder kan være en smule anderledes formuleret i figuren end i de oprindelige svarmuligheder. Se faktaboks på sidste side for svarmulighederne. "Usikkerhed grundet Ukraine-krigen" er kun en eksplicit svarmulighed i den seneste undersøgelse
Kilde: DI-undersøgelser

advarselsslampe for væksten. I kølvandet på krigen angiver halvdel af virksomhederne, at usikkerhed isoleret set er en vækstbarriere i det næste år. Usikkerhed for fremtiden er hverken godt for virksomheder eller forbrugere, da det risikerer at hæmme henholdsvis investeringslyst og forbrugstilbøjelighed. Forbrugertilliden har ikke været lavere siden finanskrisen, og det indikerer, at forbruget godt kan bremse op i den kommende tid. Forbrugernes humør er også ramt af den høje inflation og stigende renter. De seneste tal for erhvervstilliden indikerer dog, at virksomhederne i mindre grad end forbrugerne ser pessimistisk på fremtiden.

Medarbejdermangel er blevet en mindre vækstbarriere - den er dog fortsat på et højt niveau

Mangel på medarbejdere som en vækstbarriere er faldet lidt siden undersøgelsen for under en måned siden. I den nyeste undersøgelse er det dog fortsat over halvdelen af virksomhederne, som angiver det som en vækstbarriere.

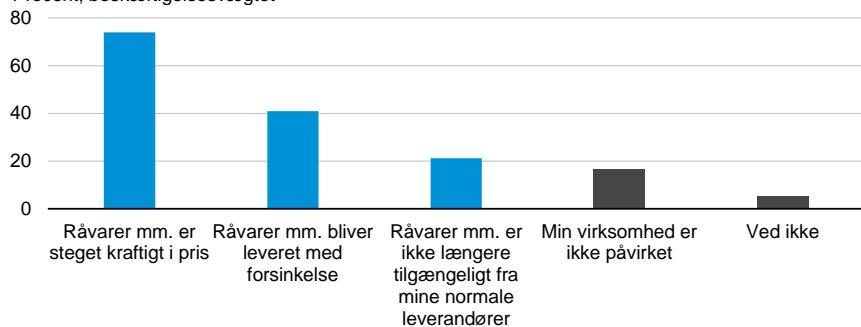
Virksomhederne er især udfordret af højere råvarepriser, men de færreste har forsyningsstop

Langt størstedelen af virksomhederne i undersøgelsen oplever udfordringer med at skaffe råvarer og andre input (som fx underkomponenter, varer eller serviceydelser) som følge af krigen i Ukraine, men det er kun meget få virksomheder, som oplever et decideret forsyningsstop. Virksomhedernes muligheder for at skaffe råvarer og andre input er især udfordret af højere priser. Det angiver godt 70 pct. af virksomhederne i undersøgelsen. 20 pct. af virksomhederne angiver, at de ikke kan skaffe råvarer og andre input fra den normale leverandør. I langt de fleste tilfælde har virksomhederne mulighed for at finde alternative leverandører. Brugen af alternative leverandører har dog konsekvenser for mange af de adspurgte virksomheder. De primære konsekvenser er, at der skal accepteres en længere leveringstid, betales en højere pris eller at der ikke kan leveres de samme mængder.

Mange virksomheder oplever råvare- og materialeudfordringer som følge af krigen i Ukraine

Hvordan påvirker krigen i Ukraine din virksomheds muligheder for at skaffe råvarer og andre input? Mulighed for flere svar

Procent, beskæftigelsesvægtet

Anm.: Svardelen "Råvar mm." er de oprindelige svarmuligheder formuleret som "Råvarer og andre input".
Kilde: DI-undersøgelse - undersøgelsen er afsluttet den 29. marts 2022

Råvare- og materialemanglen var også før krigen på et højt niveau – især for mikrochips

Andelen af virksomheder, der ser råvare- og materialemangel som en produktionsbegrænsning, har aldrig været større...

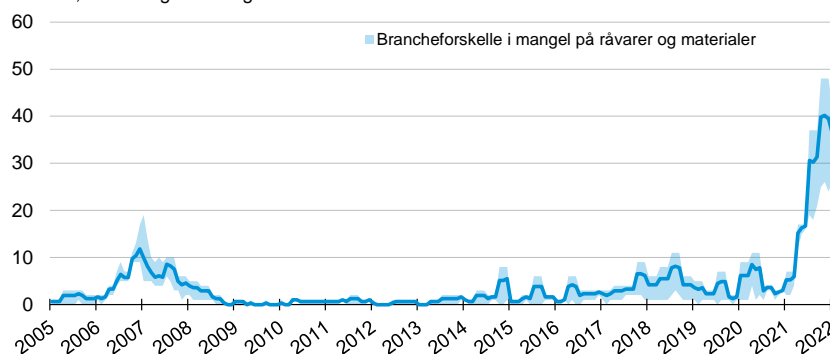
... og det risikerer at medføre et produktionstab i industrien på over 10 mia. kr. i første halvdel af 2022

Råvare- og materialemangel var allerede før krigen i Ukraine en stor udfordring for danske virksomheder. Hvis man dertil lægger de forstyrrelser af forsyningskæderne, som krigen i Ukraine har medført, risikerer råvare- og materialemanglen at nå usete højder. DI's beregninger på tal fra Danmarks Statistik viser, at hver tredje virksomhed (inden for industri og byggeri) er produktionsbegrænset som følge af råvare- og materialemangel i marts.¹ Det er dog kun en foreløbig indikation, da råvare- og materialemanglen for industrien endnu ikke er opdateret med tal efter Ruslands invasion af Ukraine.

Råvare- og materialemangel koster i tabt produktion, og tabet kan risikere at bliver større i 2022, end vi så i 2021. Ifølge IMF kunne den danske industriproduktion have været mindst seks pct. højere i sidste halvdel af 2021, hvis ikke der havde været forstyrrelser i de globale forsyningskæder.² Det svarer til et produktionstab på 10 mia. kr. hvor de underbrancher i industrien, som er afhængige af særlige input, for eksempel mikrochips, er blevet hårdest ramt.

Råvare- og materialemanglen er på et højt historisk niveau

Mangel på materialer som produktionsbegrænsning i industrien og bygge- og anlæg
Procent, beskæftigelsesvægtet

Anm.: Tidsserien forløber fra januar 2005 til marts 2022. For industrien er kvartalsdata vist som månedsdata, så januar, februar og marts er tal for 1. kvartal osv. Derfor er de to nyeste observationer forbundet med usikkerhed. Graferne er kun vist for brancherne råstofindvinding, industri og bygge og anlæg.

Kilde: DI-beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik

Mangel på mikrochips og elektriske komponenter er størst

Det er især mikrochips og andre elektriske komponenter, som er svære for virksomhederne at skaffe. Fire ud af fem virksomheder,

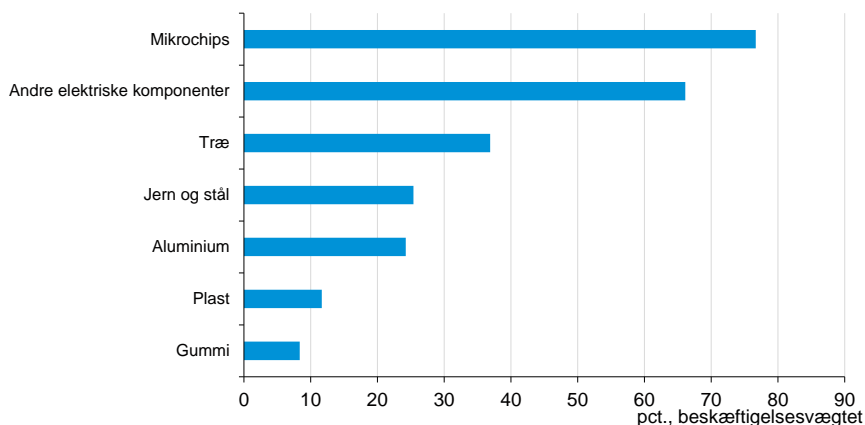
¹ I Danmarks Statistiks undersøgelse hedder svarmuligheden "Mangel på materialer og/eller udstyr". Det fortolkes her til at inkludere alle input (på nær arbejdskraft) og herunder råvarer.

² IMF's artikel, som danner baggrund for estimatet, findes [her](#).

som bruger mikrochips, mangler dem. Det er primært industrien, og herunder elektronikindustrien, som er ramt af mangel på mikrochips og elektriske komponenter. Derimod er bygge- og anlægsbranchen ramt af mangel på træ og metaller. Hver tredje virksomhed, som bruger træ, mangler det, imens hver fjerde virksomhed, som bruger metaller, mangler dem. Svarene er fra en undersøgelse foretaget i slutningen af februar og starten af marts, og det vurderes, at krigen i Ukraine derfor kun i begrænset omfang er afspejlet i resultaterne. Blandt andet importen af metaller og træ rammes af krigen i Ukraine, da Rusland er eksportør af denne type råvarer, og derfor er der risiko for stor mangel på disse råvarer – og også noget større, end hvad resultatet fra undersøgelsen i slut februar/start marts viser. Mange virksomheder svarer i en nyere undersøgelse fra slutningen af marts, at de har udfordringer med at skaffe stål og andre metaller som følge af krigen. Det er en indikation på, at der er en noget bredere vifte af råvarer og materialer, som virksomhederne mangler i dag end for blot få måneder siden, hvor mikrochips og andre elektriske komponenter var de største mangelvarer.

Tre ud af fire virksomheder mangler mikrochips

Andel af virksomheder, som bruger og mangler råvarer/materialer

Anm.: Det er kun virksomheder, som bruger de angivne råvarer i produktionen, der er medtaget i figuren.
Kilde: DI's Virksomhedspanel - undersøgelsen er afsluttet d. 10. marts

Fakta om DI's undersøgelser i analysen

- Hovedresultaterne i undersøgelsen er lavet på baggrund af resultaterne fra DI's seneste to undersøgelser. Den nyeste undersøgelse er forløbet i perioden fra d. 28. til d. 29. marts 2022, hvor 786 virksomheder har svaret på undersøgelsen. Virksomhederne har cirka 95.000 ansatte i Danmark.
- Den anden undersøgelse er forløbet i perioden fra d. 23. februar til d. 10. marts, hvor 655 har svaret på undersøgelsen. Virksomhederne har cirka 83.000 ansatte i Danmark. Over halvdelen af svarene er indsamlet før Ruslands invasion af Ukraine, og det vurderes derfor, at effekten på resultaterne i analysen er begrænset.
- De oprindelige svarmuligheder i den første figur er: Utilstrækkelige afsætningsmuligheder, Utilstrækkelig adgang til kvalificerede medarbejdere, Mangel på råvarer og materialer, Administrative byrder og dårligt samarbejde med det offentlige, Finansielle begrænsninger, Det danske omkostningsniveau, Usikkerhed som følge af krigen i Ukraine (kun i den nyeste undersøgelse), Øvrige forhold og Ingen vækstbarrierer.